

Vähittäismarkkinoiden menettelytapojen kehitysryhmä 1/2022

Aika: Torstai 27.1.2022 klo 10.00-14.00

Paikka: Etäkokous

Osallistujat:	Jari Rusanen	Kajave Oy, puheenjohtaja
	Greetta Arha	Leppäkoski Group Oy (kohdat 1-7 ja 9)
	Mari Eskelinen	Helen Oy (kohdan 4.2 loppu - 10)
	Heleena Hietanen	Tampereen Sähköverkko Oy (kohdat 1-4.2)
	Tia Kautto	Vattenfall Oy
	Risto Lehtonen	Köyliön-Säkylän Sähkö Oy (kohdat 4.2-10)
	Miikka Nieminen	Lappeenrannan Energia Oy
	Maire Siltanen	Lumo Energia Oyj
	Sanna Turunen	Caruna Oy
	Santeri Viljakainen	Väre Oy (5-10)
	Sari Wessman	Alva Sähköverkko Oy
	Riina Heinimäki, siht.	Energiateollisuus ry
Este:	Emma Saarela	Elenia Oy

Asialista

1. Kokouksen avaus ja muistutus kilpailulainsäädännön noudattamisesta

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Sihteeri muistutti osallistujia kilpailulainsäädännön noudattamisesta kokouksessa, jossa on kilpailijoita paikalla. Merkittiin tiedoksi TEAMS-aineistoon liitetty kilpailuoikeudellisten sääntöjen [muistilista](#).

2. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin muutoksitta.

3. Edellisen kokouksen muistio

Edellisen kokouksen 6/2021 muistio hyväksyttiin muutoksitta.

4. Datahub

4.1 Datahub ajankohtaista

Keskusteltiin datahub-hankkeen ajankohtaisesta tilanteesta.

Todettiin, että tilanne näyttää hyvältä. Toki työtä on kaikilla paljon, mutta käyttöönotto on edennyt aikataulussa ilman isoja ongelmia. Esikonversio meni hyvin ja tiedon laatu on varsin korkealla tasolla. Yleisesti ollaan luottavaisia käyttöönoton suhteen ja mennään positiivisin mielin kohti käyttöönottoviikonloppua.

Myyjät ovat jo ajaneet tiettyjä prosesseja alas ja valmistautuneet sanomaliikenteen alasajoon sekä huolehtineet, ettei jäädytysjaksolle tulisi turhia tapahtumia puskuroitavaksi.

Edelleen ilmenee huolta, miten asiakastiedon laatu pystytään pitämään hyvänä datahubin tuotantokäytön aikana, kun mm. inhimillisiä virheitä tietojen näppäilyssä ei pystytä täysin poissulkemaan. Jatkossa ei ole käytettävissä Titan vertailuraportteja, joilla laatu on nyt konversioissa saatu todella hyväksi. Todettiin, että toistaiseksi ei ole edellytyksiä pohtia

toimenpiteitä tältä osin, vaan on kerättävä enemmän kokemusta datahubin käytöstä. Sovittiin, että palataan asiaan Sāti-päivillä ryhmätöissä.

Datahub on julkaissut osapuolille kommentoitavaksi ensimmäisen version datahubin tuotannon aikaisiin poikkeustilanteisiin varautumisesta sekä ohjeistuksen poikkeustilanteen aikaiseen tiedonvaihtoon. Dokumentit on tarkoitettu tukemaan osapuolten omien varautumissuunnitelmien tekoa. FG pyytää kommentit Datahub Tukipalvelun kautta.

Kehitysryhmän keskustelussa tuotiin ilmi, että ohjetta pidetään vielä puutteellisena. Lisäksi harmiteltiin, että osapuolia ei oltu osallistettu ohjeen laatimiseen. Ohje sinänsä koettiin tarpeelliseksi, mutta ohje julkaistiin käyttöönoton kannalta liian myöhään ja ilman kunnollista osapuolten osallistavaa valmistelua.

Sovittiin, että kehitysryhmän jäsenet kommentoivat suoraan datahubille tukipalvelun kautta sekä lisäävät kommentit myös kehitysryhmän [teamsiin](#).

4.2 Prosessiryhmän katsaus

Jari kertoi prosessiryhmän 20.1.2022 pidetystä kokouksesta.

Datahubin käyttöönoton yhteydessä on käynyt ilmi, että osa verkoista ei noudata ET:n tuntimittausosuituksen mukaista tuntimittautietojen statuskäsittelyä. Osa osapuolista on toivonut datahubin statuskäsittelyn keventämisestä, jotta esim. arvioidun päälle voisi ilmoittaa OK-statusella mittautietoa. Jotkut osapuolek lähettävät puuttuvien lukemien viidentenä vuorokautena lasketut arvioidut arvot statusella ARVIOITU, ei EPÄVARMA, kuten suosituksessa on. Lisäksi on toivottu, että ensimmäisenä statusena voisi olla KORJATTU OK.

Mittaustiedon statuskäsittelyn muutokset

- Toimialalta tullut toiveet:
 - Arvioidun mittautiedon voisi korvata OK-statusella
 - Osa verkkoyhtiöistä tekee 5 vrk arvioinnin Arvioitu statusella
 - Mittautieto toimitetaan suoraan Korjattu OK-statusella
 - Jos tietoja on tallennettu käsin, menee status Korjattu OK joissain järjestelmissä

15.12.2021 pidetyssä Käyttöönotto- ja Prosessiryhmän yhteiskokouksessa päätettiin, että datahubissa tulee noudattaa ET:n mittausosuituksen mukaisia statusten käytön periaatteita, joiden mukaan datahubin statusvalidoinnit on määritetty.

Datahubin käyttöönoton varmistamiseksi statuskäsittelyyn tarvitaan kuitenkin siirtymäjakso, jonka aikana validoidaan ainoastaan muutokset heikompaan statukseen. Datahub pyysi osapuolilta lisätietoa siitä, millä aikataululla mittausosuituksen mukainen statuskäsittely voitaisiin ottaa käyttöön. Vastauksien mukaan muutoksia tarvitaan useiden osapuolien järjestelmiin ja siirtymäjaksoksi tulisi olla 06/23 asti.

Asiaan palataan vielä ET:n sähkömittaus- ja taseselvitystyöryhmän kokouksessa 17.3. jossa keskustellaan sekä siirtymäajan pituudesta että statusia koskevan ET:n vanhan suosituksen muuttamisesta.

Olennaista on selvittää myyjien toiveet statuskäsittelylle. Tarvitseeko myyjä tiedon, että arvo on epävarma, eikä välttämättä vielä lopullinen?

Kehitysryhmän keskustelussa tuotiin esiin, että kaikki myyjät eivät enää käytä statusia, ainakaan laskutuksessaan. Ei kuitenkaan osattu ottaa kantaa kaikkien myyjien puolesta. Vahva oletus myyjiltä verkoille tulevien kyselyiden perusteella on, että osa myyjistä käyttää statusia, eikä laskuta epävarmoilla. Tällöin olisi tärkeää, että puuttuvien lukemien arvioidut

tiedot ilmoitetaan jatkossakin epävarmalla statuksella, ei vahvalla statuksella. Verkonhaltijat käyttävät statuksia sisäiseen käyttöön omiin validointeihinsa.

Osa kehitysryhmään osallistuvista myyjistä kommentoi, että statuskäsittelyn merkitys on muuttunut tuntimittauksen yleistyessä. Alkuun oli tarvetta seurata tarkemmin, mutta enää ei, vaan laskutuksen korjaukset tehdään vain mittauservon muuttumisen perusteella.

Viraston laskumääräys edellyttää, että tasauslaskussa ilmoitetaan laskutuskauden todettu kulutettu ja/tai siirretty sähköenergian määrä sekä tieto siitä, kuinka toteutuma on määritetty. Osa kommentoi, että tämä on tehty yleisellä infolausekkeella kaikilla laskuilla todeten, että mittaustiedot saattavat sisältää arvioitua tietoa, jotka korjataan myöhemmällä laskulla. Tästä on tullut vain vähän kyselyitä asiakkailta. Osa online-palveluista esittää asiakkaalle mittauservojen lisäksi statukset, jolloin asiakas näkee, mikä osa tiedoista on epävarmaa. Myyjän online-palvelu ei pystyisi enää näitä statuksia esittämään, jos ne poistetaan käytöstä.

Pohdittiin, voitaisiinko statuksista luopua kokonaan osapuolien välisessä tiedonvaihdossa tai voitaisiinko verkoille sallia joustoa/valinnanvapautta statuksien käsittelysäännöissä. Todettiin, että vaikka nykyisistä yksityiskohtaisista statussäännöistä luovuttaisiin, pitäisi olla sääntö, ettei statusta saa muuttaa heikompaan statukseen. Lisäksi tuotiin esiin, että jos statuskäsittelyä kevennetään (=verkko voisi valita minkä statuksen laittaa milläkin periaatteella), ei mittaustietojen laatua voisi enää seurata statuksia validoimalla.

Sovittiin, että kehitysryhmän jäsenet lähettävät Riinalle ja Inalle kommentit, mikä on heidän pitkän ajan tarpeet ja toiveet statuksien käsittelylle. Pitäydytäänkö nykyisessä suosituksessa vai voidaanko sitä keventää niin, että verkko voi itse valita haluamansa statussäännöt tai jollakin muulla tavalla? Erityisesti toivotaan myyjiltä kommentteja, voidaanko statuskäsittelyä muuttaa myyjien näkökulmasta ja jos, niin miten. Halutaanko, että statuskäsittely edelleen kertoo, mikä tieto on epävarmaa ja voi myöhemmin muuttua? Onko tälle tarvetta tulevaisuudessa? Entä onko tarpeen kertoa, onko ilmoitettu 0-arvo (nolla) puuttuva vai mitattu? Onko tarpeen tietää, jos vahvalla statuksella lähetty arvo muuttuu? Käytävätkö myyjät statuksia esimerkiksi ennusteita laskiessaan tai mittaustiedon laadun validoinneissa?

Jari kertoi myös, että prosessiryhmä oli keskustellut saman asiakastiedon toistuvista päivityspyynnöistä ("ping-pong-tapahtumista"), joita ilmeni erityisesti kenraaliharjoituksessa ja joista halutaan eroon. Kehitystyhmässä jaettiin huoli isosta ongelmasta, jossa samaa tietoa koskevat toistuvat päivityspyynnöt kulkevat myyjän ja verkon välillä edestakaisin. Ainakin osa ongelmista liittyi erään järjestelmän virheeseen, joka on tiedossa, mutta jota ei välttämättä ehditä korjaamaan ennen käyttöönottoa. Ratkaisuksi datahub on ehdottanut prosessin lukitustoiminnallisuutta, jos toistuvia päivityspyyntöjä tulee paljon, esim. 5 krt/h. Tällöin operaattorilta lähtisi viesti osapuolille, että heidän pitää ottaa yhteyttä operaattoriin asian selvittämiseksi. Pohdittiin, aiheuttaako tämä osapuolille paljon manuaalista työtä, mutta nähtiin kuitenkin tärkeäksi löytää joku ratkaisu ongelmaan. Lukitustoiminnallisuutta koskeva ehdotus nähtiin hyväksi ensivaiheen ratkaisuksi. Todettiin, että datahubilta tarvitaan selkeät ohjeet lukitustilanteeseen, eli ohjeet, kenen oletetaan toimivan ja miten. Toivotaan, että operaattori seuraa tilannetta jatkossa ja toimintamalliin puututaan tarvittaessa, jos ilmenee, että se aiheuttaa kohtuutonta manuaalista työtä osapuolille.

Prosessiryhmä oli keskustellut myös laskutusosoitteiden ilmoittamisesta ja siitä, mistä myyjä tietää, muuttaako verkko sen pohjalta omaa laskustietoaan. Prosessiryhmässä oli esitetty, että ylläpidettäisiin keskitetysti tietoa, josta myyjä voisi tarkistaa, noudattaako verkko myyjän ilmoitusta vai pitääkö myyjän kehottaa asiakasta olemaan yhteydessä erikseen verkkoon. Kehitysryhmän keskustelussa todettiin, että uusien sopimuksien osalta yleisesti pyritään noudattamaan myyjän ilmoitusta, jos siihen ei ole perusteltua estettä. Esimerkiksi jos osoite on sähköposti, niin kaikilla verkoilla tämä laskutusvaihtoehto ei ole käytössä, jolloin verkko ei sitä voi noudattaa. Toinen esimerkki on e-lasku. Kuluttajan verkkolasku pitää aktivoida verkkopankissa. Verkko ei voi suoraan myyjän tiedon perusteella muuttaa e-laskua

kuluttajalle. Kehitysryhmässä myyjät eivät nähneet ehdotusta keskitetystä tiedosta tarpeellisena. Jo nyt osa myyjistä neuvoo asiakasta olemaan erikseen verkkoon yhteydessä, jos asiakas haluaa toimituksen aikana sähköisen laskutuksen. Tuotiin esiin, että verkolle pitää jättää harkintaa laskutusosoitteen muuttamisessa, vaikkapa tilanteissa, joissa verkko ei tarjoa läpilaskutusta. Todettiin, että ei nähdä suurta tarvetta keskitetylle tiedolle ainakaan tässä vaiheessa.

Jari kuvasi muut prosessiryhmän kokouksessa käsitellyt asiat. Merkittiin nämä tiedoksi. Jarin katsaus löytyy kehitysryhmän teams-kanavalta.

Todettiin, että Datahub 2.0 määrittelyihin ei olla yleisesti vielä ehditty syvällisesti tutustumaan. Palataan asiaan tarvittaessa seuraavissa kokouksissa.

5. Säti-päivien ohjelman suunnittelu

Käytiin läpi hahmotelma Säti-päivien ohjelmasta ja viimeisteltiin ohjelma Adatolle esitettäväksi. Sihteeri sopii jatkotoimista Adaton kanssa. Seuraavassa kokouksessa käydään yhdessä läpi esityksien sisältöä ja mietitään yleisökysymyksiä.

6. Menettelyohjeiden päivitys Datahubin käyttöönoton johdosta

Sihteeri kertoi, että ohje oli Energiaviraston kommentoitavana 14.1.2022 saakka. Virastolta tuli vain yksi kommentti, joka on huomioitu valiokunnille hyväksyttäväksi lähteneessä versiossa. Ohje oli verkkovaliokunnan käsittelyssä 25.1. ja markkinavaliokunnan 1.2. Markkinavaliokunnalle ehdotetaan viikon kommentointiaikaa, jolloin ohjeet olisivat julkaistavissa viikon 6 lopulla.

Jos valiokunnilta ei tule muutosehdotuksia, niin sihteeri viimeistelee ohjeen julkaistavaksi mahdollisimman pian. Ohjeen julkaistusta viestitään ET:n jäsenkirjeessä. Sisältöä käydään läpi Säti-päivillä. Kehitysryhmän tulee varautua päivittämään ohjetta alkuun melko tiheästi jo tiedossa olevien muutoksien (sähkömarkkinalain muutokset, puhelinmyynti, yhteislaskutus, ...) johdosta.

Sihteeri kiitti työryhmää isosta työstä ohjeen päivityksessä!

7. Myyjän toiminnan päättyminen

Keskusteltiin ajankohtaisesta tilanteesta. Virastolta oli tullut ao. verkoille ja niiden toimitusvelvollisille myyjille infokirje kokousta edeltävänä päivänä. Tietoa löytyy myös viraston [nettisivuilla](#). Viraston prosessi on vielä kesken, koska se ei ole saanut kaikilta yhtiöiltä pyytämiään tietoja.

Energiavirasto pyysi ensin verkonhaltijoita toimittamaan vastuualueellaan olevien Energia 247 Oy:n toimituksessa olleiden asiakkaiden sähkökäyttöpaikkoja koskevat yksilöintitiedot niiden asiakkaiden osalta, jotka eivät ole vielä tehneet sopimusta toisen myyjän kanssa. Energiavirasto ei ole vielä saanut käyttöpaikkatietoja kaikilta verkonhaltijoilta. Tiedot oli pyydetty toimittamaan postilla.

Energiavirasto on lähettänyt asiakkaiden siirtoa koskevat kuulemiskirjeet toimitusvelvollisille myyjille sitä mukaa, kun verkonhaltijat ovat toimittaneet käyttöpaikkatietoja Energiavirastolle. Toimitusvelvollisten myyjien kuulemiselle varattu määräaika on edelleen kesken. Koska Energiavirasto ei ole vielä saanut käyttöpaikkatietoja kaikilta verkonhaltijoilta, ei myöskään näiden yhtiöiden vastuualueella toimivien toimitusvelvollisten myyjien asiakkaiden siirtoa koskevia kuulemiskirjeitä ole vielä lähetetty. Datahubin käyttöönottoon liittyvän kiireisen aikataulun vuoksi virasto on pyytänyt toimitusvelvollisilta myyjiltä vastauksia kuulemiskirjeisiin mahdollisimman pian.

Kuultuaan toimitusvelvollisia vähittäismyyjiä Energiavirasto tekee päätöksen kyseisten asiakkaiden sähköntoimitusten siirtämisestä toimitusvelvollisen vähittäismyyjän vastuulle. Energiavirasto tekee asiakkaiden siirtämistä koskevat päätökset sitä mukaa kun se on saanut toimitusvelvollisilta myyjiltä vastauksen kuulemiskirjeeseensä. Sopimus asiakkaan ja myyjän välille syntyy tällä Energiaviraston päätöksellä ja sopimuksen alkamispäivänä on päätöksentekopäivä.

Esitettiin huoli, että viranomaisprosessin kesto on kovin hidas datahubin konversion näkökulmasta. Alalla on iso huoli, miten sopimukset ehditään tehdä ennen sanomaliikenteen alasajoa tai pääkonversiota. Verkot ovat yrittäneet viestiä asiakkaille sopimuksen teon tärkeydestä todella aktiivisesti eri keinoin. Kokonaisuudessaan käyttöpaikkoja onkin enää vähän myyjättömänä. Useimmat verkot ja heidän toimitusvelvollinen myyjänsä ovat käyneet keskenään läpi ennakoivasti käytännönjärjestelyjä sopimustietojen päivittämiseksi järjestelmiin, jotta ennen konversiota molemmilla on yhtenäinen käsitys tilanteesta.

8. Muut asiat

Ei muita asioita.

9. Seuraavat kokoukset

Seuraavat kokoukset on sovittu pidettäväksi:

1. torstai 24.3.2022 klo 9.30-14.00 – *Sovittiin, että pidetään etäkokouksena.*
2. tiistai 17.5.2022 klo 12.00 – 16.00 – *Sovittiin, että pidetään etäkokouksena ja siirretään kokous alkamaan klo 12.00.*
3. keskiviikko 8.6.2022 klo 12.00-16.00 ennen Säti-päiviä
4. keskiviikko 21.9.2022 klo 9.30-14.00
5. torstai 24.11.2022 klo 9.30-14.00

10. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti osallistujia aktiivisesta osallistumisesta. Kokous päättyi klo 13.00.